

2. hodina: Definice anarchie a tyranie

Téma: politické ideologie (spektrum) a správa věcí veřejných (anarchie, tyranie, demokracie)

Čas celkový: 45 min

Metody

Skupinová práce, brainstorming

Pomůcky

2 archy papíru (flipchartový papír), psací potřeby do každé skupiny

Cíl: Cílem je poukázat na možné způsoby domluvy a organizace ve velkém společenství lidí (např. společenství 1 mil. lidí) a to přístup z pohledu anarchie, tyranie a demokracie.

Průběh

1) Žáky rozdělí lektor do dvou skupin náhodně rozpočítáním na sudé a liché. Jedna skupina popisuje na flipchartový papír všechny postřehy, charakteristiky, které si vybaví k anarchii, druhá skupina vše, co si vybaví k tyranii.

2) Každá skupina připiše dvě výhody a dvě nevýhody daných systémů.

3) Skupiny si vymění flipcharty s popisy společenských systémů a projdou si zápisy. Mohou se případně navzájem dotazovat na vysvětlení zápisů.

4) Každá skupina střídavě odpovídá na otázky vyučujícího k systémům, které má před sebou:

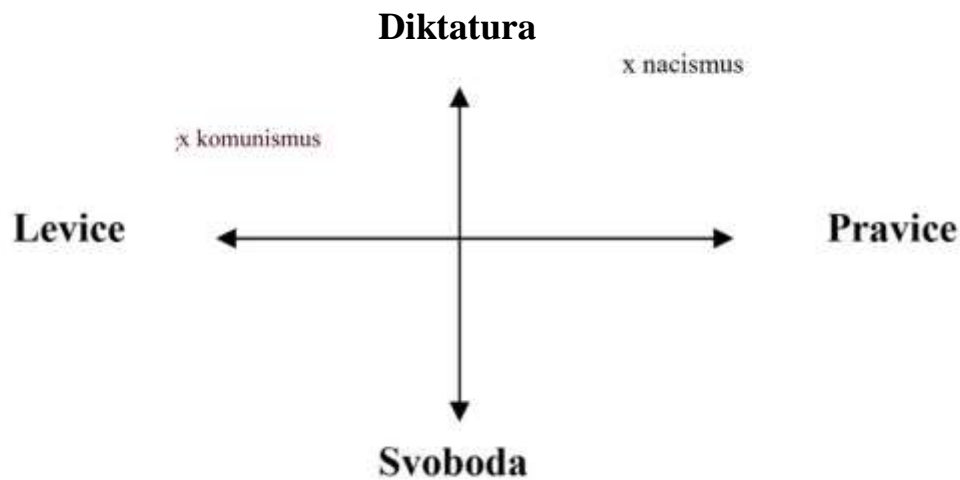
Jaký je vztah dané společnosti ke vzdělání?

Jak vypadá rodina ve společnosti tohoto typu?

Pak si žáci sednou dohromady do kruhu a lektor představí principy přístupů ke správě věcí veřejných (resp.– anarchie, tyranie, demokracie) a klasické politické ideologie dle kritérií:

- Společnosti zaměřené na absolutní svobodu jednotlivce až společnosti zaměřené na řád, kde prospěch společnosti zajišťuje pevný řád, autorita a svoboda jednotlivce je podřízena prospěchu společnosti (osa diktatura – svoboda).
- Společnosti z ekonomického hlediska zaměřené na solidaritu (sociální spravedlnost, rovnost mezi všemi členy společnosti, péče o ostatní, spolupráce), společnosti zaměřené na soutěž (péče o sama sebe, zvítězí ten nejlepší, úspěch mohou mít jen ti nejsilnější, nejchytřejší) - osa levice a pravice.

Obrázek 1 Dvourozměrné schéma rozložení politického spektra, dle teorie Hanse Eysencka (srov. Heywood 2008, s.33)

Reflexe: Anarchie a tyranie jsou dva extrémní přístupy vlády (bezvládí) ve velkých společnostech. V prvním případě jsou lidé absolutně svobodní a žijí bez pravidel (neomezuje je stát, právo), v druhém případě lidé žijí podle shora daných pravidel bez jakékoliv osobní svobody, vše je podřízeno pravidlům v zájmu vyššího dobra – ve prospěch společnosti. Snahou demokracie je dojít ke kompromisu mezi svobodou jedince a prospěchem společnosti.

Umístěte na osu klasické politické ideologie (komunismus, nacionalismus, fašismus, konzervativismus, liberalismus, anarchismus, socialismus)

Doporučená literatura k tématu pro žáky:

- BUČEK, Ladislav, Klára HAMULÁKOVÁ, Klára ILLE, et al. *Občanský a společenskovední základ: přehled středoškolského učiva*. Druhé, aktualizované vydání. Brno: Edika, 2019. Maturity (Edika). ISBN 978-80-266-1401-2. – kapitola Politické doktríny a ideologie, str. 113-121
- DVOŘÁK, Jan, František EMMERT, Alena FABIČOVICOVÁ, et al. *Odmaturuj! ze společenských věd*. Druhé, přepracované vydání. Brno: Didaktis, 2015. Odmaturuj! ISBN 978-80-7358-243-2.
- CABADA, Ladislav a Michal KUBÁT. *Úvod do studia politické vědy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-076-5. – kap. 6 Politické ideologie 135-174

